

ป่าชุมชนตำบลหนองขุนนา

ตำบลหนองขุนนา อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

.....

ประวัติความเป็นมาของป่าชุมชนตำบลหนองขุนนา

ป่าชุมชนตำบลหนองขุนนา ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของบ้านหนองขุนนาหมู่ที่ 6 ตำบลหนองขุนนา อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ประมาณ 300 เมตร ปัจจุบัน บ้านหนองขุนนาได้แยกหมู่บ้านใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2545 คือหมู่ที่ 17 บ้านหนองรงกา มีผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายจรัญ ดอกทุเรียน เมื่อก่อนป่าแห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์มาก เรียกว่าป่า ดงอีจานใหญ่ ซึ่งมีเนื้อที่หลายพันไร่ มีไม้ขนาดใหญ่ ต้นไม้สูงใหญ่ ต้นถี่มาก จนได้รับฉายาว่า ไม้ป่าต้น ประมาณ ปี พ.ศ. 2500 – 2510 มีพ่อค้าไม้ โรงเลื่อย ได้ลักลอบตัดไม้เพื่อแปรรูปจำหน่าย และชาวบ้านก็ตัดถากถางเพื่อทำที่ทำกินและก่อสร้างบ้านเรือน ทำให้ป่าเสื่อมโทรมลงเหลือแต่ต้นไม้ขนาดเล็ก จำพวกเต็ง รัง พลวง ปี พ.ศ. 2511 ผู้ใหญ่บ้านคือ นายหลาบ เรืองคง และชาวบ้านได้ประกาศอนุรักษ์ป่าแห่งนี้ไว้เพื่อใช้เป็นการทำเลเลี้ยงสัตว์ จำนวน 840 ไร่ ปี พ.ศ. 2518 ได้มีการบุกรุกป่าแห่งนี้ จำนวน 200 ไร่ ด้านทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศใต้ ปี พ.ศ. 2538 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขุนนาได้มีการเรียกร้องที่ที่ถูกบุกรุกคืน และได้ขุดร่องน้ำ และทำถนนล้อมรอบ ปี พ.ศ. 2539 ได้มีการปลูกป่าทดแทน ด้านทิศเหนือ และปีต่อ ๆ มาได้ปลูกเพิ่มเติมขยายไปเรื่อย ๆ จนเกือบเต็มพื้นที่

ด้วยการเล็งเห็นความสำคัญของป่า จากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย ป่าแห่งนี้จึงได้รับ ธงพิทักษ์ป่า ช้าง 1 ตัว เมื่อปี 2539 จากสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ได้มีการบริหารจัดการป่าอย่างมีระบบมากยิ่งขึ้น ปลูกฝังจิตสำนึกความรักป่าแก่ประชาชน และนักเรียนในโรงเรียน ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน ของทุกปี มักจะเกิดไฟป่า ทำให้พืชสมุนไพร เห็ด

ไม่ค่อยออกเท่าที่ควร ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนอง บุนนาค จึงได้ตั้งงบประมาณไว้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และได้ประกาศผลผลิตจากป่าแห่งนี้เป็น **หนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล(OTOP)**

ของตำบลหนองบุนนาค

ที่ตั้งป่าชุมชนตำบลหนองบุนนาค

ทิศเหนือ ติดกับบ้านหนองรังกา หมู่ที่ 17 และบ้านหนองจานพัฒนา หมู่ที่ 16

ทิศตะวันออก ติดที่ดินทำกินของเกษตรกร

ทิศใต้ ติดกับบ้านโคกพลวง หมู่ที่ 2

ทิศตะวันตก ติดถนนสาย ชัยตะคร้อ – หนองยายเทียม

สภาพป่า

ป่าชุมชนตำบลหนองบุนนาค เป็นป่าประเภท **ป่าเต็งรัง**

ที่ถือได้ว่าเป็นป่าที่สมบูรณ์ที่สุดในละแวกเดียวกัน มีพรรณไม้นานาชนิด โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1. **พวกไม้สูง** เช่น เต็ง รัง พลวง มะค่า อ้อยช้าง โมกมัน มะเหลื่อม ประดู่ ไม้แดง กระหาด ขอบป่า มะกอก มะม่วงป่า สะเดา มะเกลือ จีเหล็ก ฯลฯ ส่วนใหญ่เป็นไม้ที่มีลำต้นสูง เนื่องจากความแออัด ต้นไม้จึงแย่งกันเพื่อรับแสงแดดอย่างเต็มที่

2. **ไม้พุ่ม** เช่น ไม้ป่า เล็บเหยี่ยว ตะคอง แต้ว ด้ว ดงร้าง ชงโค ฯลฯ

3. **ไม้เถา** เช่น ลำเปรียง ส้มลม อินูน กะไคลิง จำหยาน คำลิง ฯลฯ

4. **ไม้ขนาดเล็ก** เช่น เพ็ด เห็ด บัญชี กระเจียวป่า ดอกดิน ฯลฯ

นอกจากนี้ ป่าแห่งนี้ ยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ เช่น หนู อีง กบ เขียด พังพอน กระต่าย ไก่ป่า กิ้งก่า จักจั่น แมลงทับ นก งู กระรอก กระแต แมวป่า เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้จากป่าชุมชน

1. เป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติ เช่น เห็ด หน่อเพ็ด หน่อไม้ป่า กระเจียว ดอกดิน ผักอินูน ผักหวาน สะเดา จีเหล็ก เป็นต้น

2. เป็นแหล่งพืชสมุนไพรที่ใช้เป็นยารักษาโรค เช่น บัญชี ส่องฟ้า กระชายป่า มะเกลือ โดไม่รู้ล้ม เป็นต้น
3. เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ให้ร่มเงา
4. เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยสัตว์ป่า
5. ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับป่าชุมชน

1. การรวมกลุ่มองค์กรเพื่อพิทักษ์ป่า
2. การปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่าง ๆ
3. การปลูกจิตสำนึกให้รักป่า มองเห็นประโยชน์และคุณค่าของป่า
4. การใช้ป่าเป็นแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น

แผนการดูแลป้องกันรักษาป่า

แผนระยะสั้น

1. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้แก่เยาวชนและชาวบ้าน
2. ฝึกอบรมเยาวชน ให้มีจิตสำนึกในการร่วมอนุรักษ์ป่า
3. การจัดเวรยาม ออกตรวจป่าเป็นระยะ ๆ

แผนระยะปานกลาง

1. สร้างแนวกันไฟ
2. ปลูกต้นไม้เพิ่มเติม จำพวกพืชกินได้ พืชใช้ทำยา และพืชที่เป็นอาหารสัตว์ป่า
3. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือ NGO เพื่อขอสนับสนุน

งบประมาณในการดูแลระบบป่าอย่างเป็นระบบ

4. สร้างแหล่งน้ำในป่าชุมชน

แผนระยะยาว

1. ใช้ป่าเป็นสถานที่ปฏิบัติกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงเรียน วัด ชุมชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ

2. เป็นป่าที่มีอุดมสมบูรณ์ มีผลผลิตมากเพียงพอ ครอบคลุม
3. จัดทำแผนพัฒนา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด
4. ขอจัดตั้งป่าชุมชน เป็นป่าที่ถูกต้องตามกฎหมาย

หมู่บ้านในเขตป่า ที่ร่วมโครงการดูแลพิทักษ์ป่าชุมชน

หมู่ที่	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่	ผู้ใหญ่บ้าน
1	นายวิจิตร กกสันเทียะ	10	นายทอง รวดเร็ว
2	นายฉัตร หยวกกลาง	11	กำนัน สมบัติ ชีระชนตระกูล
3	นายอนันต์สิทธิ์ หนูแก้ว	12	นายแม่ง ดวงมณีใส
4	นายสลัด หาญกล้า	13	นายบุญเลิศ มุ่งขอบกลาง
5	นายชั้น บุญตาม	14	นายสมเชื้อ สงมะเรียง
6	นายสมชาย พาดกลาง	15	นายหล่อ แดงกระโทก
7	นายสมชาย ดวงจิต	16	นายเอกวิชัย คำกระโทก
8	นายคำริ ลำกลาง	17	นายจรรย์ ดอกทุเรียน
9	นายสมพงษ์ บุญตาม		

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

1. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบุญนาค
2. สำนักงานป่าไม้อำเภอหนองบุญมาก
3. สำนักงานเกษตร อำเภอหนองบุญมาก
4. สำนักงานป่าไม้จังหวัดนครราชสีมา

คณะกรรมการป่าชุมชนบ้านหนองบุญนาค

1. คณะกรรมการอำนวยการ

- 1.1 นายทองขาว ประสาทไทย

1.2 นายอินทร์ แกกสันเทียะ

1.3 นายธนชาติ สงมะเรียง

2. ที่ปรึกษา

2.1 พระครูโกวิทวัฒนคุณ เจ้าคณะตำบลหนองบุญนาก

2.2 นายเกียรติพงศ์ คำไทย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองบุญนาก

2.3 นายร่วม หนูนกระโทก อดีตประธานสภา อบต.หนองบุญนาก

3. คณะกรรมการดำเนินงาน

3.1 นายธนชาติ สงมะเรียง	ประธาน
3.2 นายจ้านง กลางนอก	รองประธาน
3.3 นายอัศวิน มุ่งผลกลาง	กรรมการ
3.4 นายบุญส่ง แท่นพุทรา	กรรมการ
3.5 นายเอกวิชัย คำกระโทก	กรรมการ
3.6 นายจรัญ ดอกทุเรียน	กรรมการ
3.7 นายสมบัติ ชีระชนตระกูล	กรรมการ
3.8 นายเด่นศักดิ์ ทองสุขนอก	กรรมการ
3.9 นายวิเชียร เขื่อนทอง	กรรมการ
3.10 นายฉัตร หยวกกลาง	กรรมการ
3.11 นายทวีทรัพย์ ดันกระโทก	กรรมการ
3.12 นายหัน กกสันเทียะ	กรรมการ
3.13 นายพรม มุ่งกรอกกลาง	กรรมการ
3.14 ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน	กรรมการ
3.15 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน	กรรมการ
3.16 สมาชิก อบต. หนองบุญนาก	กรรมการ
3.17 นายวุฒิพล เขวันกลาง	กรรมการและเหรัญญิก
3.18 นายประสิทธิ์ ดีประเสริฐ	กรรมการและเลขานุการ
3.19 นายบรรจบ ชวนสุข	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

4. ฝ่ายป้องกันและปราบปราม

4.1 นายอัสวิน มุ่งผลกลาง	หัวหน้า
4.2 นายบุญส่ง แทนพุทรา	ผู้ช่วย
4.3 นายเอกวิทย์ คำกระโทก	ผู้ช่วย
4.4 นายจรัญ ดอกทุเรียน	ผู้ช่วย
4.5 นายอุดม สงมะเรียง	ผู้ช่วย

4.6 นายทวีทรัพย์ ต้นกระโทก	ผู้ช่วย
4.7 นายทัน กกสันเทียะ	ผู้ช่วย
4.8. นายบาง ไทอัฐวิธิ	ผู้ช่วย
4.9. นายสิงโต ศรีจอหอ	ผู้ช่วย
4.10. นายปรีชา กักคิกกลาง	ผู้ช่วย
4.11. นายพนม แก้วหิน	ผู้ช่วย
4.12. นายม่วง คำขุนทด	ผู้ช่วย
4.13 นายสมชาย ปลั่งกลาง	ผู้ช่วย
4.14 นายแดง จันทาค	ผู้ช่วย

อำนาจหน้าที่

1. ดูแลพื้นที่ป่าชุมชนมิให้มีการบุกรุก หรือลักลอบตัดไม้
2. เฝ้าระวังการเกิดไฟป่า
3. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ เพื่อจับกุมผู้ทำความผิด
4. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินงาน

5. ฝ่ายอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่า

5.1. นายพรม มุ่งกรอกกลาง	หัวหน้า
5.2 นายเด่นศักดิ์ ทองสุขนอก	ผู้ช่วย
5.3 นายเล็ก จุกสันเทียะ	ผู้ช่วย
5.4 นายพนมศิลป์ สร้อยเสน	ผู้ช่วย
5.5 นายคุ่น ไทอัฐวิธิ	ผู้ช่วย
5.6 นายสมชาย พาดกลาง	ผู้ช่วย

5.7 นายร่วม ไกรพิมาย ผู้ช่วย

5.8 นายเมือง ธงกระโทก ผู้ช่วย

อำนาจหน้าที่

1. ตรวจสอบพื้นที่ พิจารณาการปลูกป่าทดแทนที่เหมาะสม
2. จัดหาพันธุ์ไม้ เพื่อปลูกป่าทดแทน หรือเพิ่มเติมในป่า
3. ช่วยระมัดระวังและป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้นในป่า
4. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

6. ฝ่ายพืช/สมุนไพร

6.1 นายจอย จันทศิริสุข หัวหน้า

6.2 นายจ่านง กลางนอก ผู้ช่วย

6.3 นายปลอด นันกระโทก ผู้ช่วย

6.4 นายวิเชียร เชื้อนทอง ผู้ช่วย

6.5 นายประสิทธิ์ ดีประเสริฐ ผู้ช่วย

6.6 นายสด แก้วเนียม ผู้ช่วย

6.7 นายลำพูน โลสันเทียะ ผู้ช่วย

อำนาจหน้าที่

1. ศึกษาสภาพป่าและเรื่องพืชต่าง ๆ ที่มีอยู่ในป่า
2. เป็นวิทยากร ให้ความรู้แก่ผู้ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน
3. อนุรักษ์ หาพันธุ์พืชหรือสมุนไพร มาปลูกในป่าไม่ให้สูญพันธุ์
4. ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

7. ฝ่ายประชาสัมพันธ์

7.1 นายฉัตร หยวกกลาง หัวหน้า

7.2 นายแผน ฌ้องนอก ผู้ช่วย

7.3 นายคเชนทร์ สกุดยอดเพชร ผู้ช่วย

7.4 นายวุฒิพล เชาวันกลาง ผู้ช่วย

7.5 นายอมรเทพ บัวหอม ผู้ช่วย

7.6 นางสมถวิล กกสันเทียะ	ผู้ช่วย
7.7 นางรจนา แหวนทองคำ	ผู้ช่วย
7.8 นายบรรจบ ชวนสุข	ผู้ช่วย

อำนาจหน้าที่

1. ประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ

ที่จะให้ประชาชนทั่วไปได้เห็นคุณค่าจากป่าและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า

2. ติดตามประสานงาน เมื่อมีการจัดประชุม อบรบ

3. ประชาสัมพันธ์ไม่ให้เกิดการทำผิดกฎ ข้อบังคับของป่าชุมชน

8. เยาวชนอนุรักษ์ป่า

8.1. นายคเชนทร์ สกุลยอดเพชร	หัวหน้า
8.2 นายไสว พลศักดิ์	ผู้ช่วย
8.3 นายสัญญา ศรีกระดัง	ผู้ช่วย
8.4 นายบรรจง วงศ์นก	ผู้ช่วย
8.5 นายคมศักดิ์ ดังใหม่	ผู้ช่วย

อำนาจหน้าที่

1. ชักชวนเยาวชนในหมู่บ้าน ช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับป่า
2. ช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
3. ช่วยระมัดระวัง คอยเป็นหูเป็นตา ไม่ให้เกิดผลเสียหรืออันตรายที่จะเกิดกับป่า
4. ร่วมวางแผน พัฒนาป่าชุมชนให้ดีขึ้น
5. ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ และร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

9. กลุ่มแม่บ้านรักษ์ป่า

9.1 นางยอด จินกลาง	หัวหน้า
9.2 นางกำไล ดอกทุเรียน	ผู้ช่วย
9.3 นางสมถวิล กกสันเทียะ	ผู้ช่วย
9.4 นางชา แถกระโทก	ผู้ช่วย
9.5 นางรจนา แหวนทองคำ	ผู้ช่วย
9.6 นางสาวเกาทอง ชวนานุกูล	ผู้ช่วย

อำนาจหน้าที่

1. คอยช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับป่าชุมชน
2. เป็นฝ่ายปลูกม ดูแลเรื่องอาหาร น้ำดื่ม เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ
3. ประสานงานกับกลุ่มสตรีทุกหมู่บ้านในเขตบริการ ในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรม
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

กฎข้อบังคับป่าชุมชนตำบลหนองบุนนาค

- ข้อ 1 ห้ามมิให้ผู้ใด ตัดไม้ เผาถ่าน หรือนำไม้ออกจากป่าโดยเด็ดขาด
- ข้อ 2
ห้ามมิให้ผู้ใดลักลอบตัดไม้หรือบุกรุกยึดถือครอบครองเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว
- ข้อ 3 ห้ามมิให้ผู้ใดนำสัตว์เลี้ยงมาล้อมคอก หรือเป็นที่อาศัย
- ข้อ 4 ห้ามมิให้ผู้ใด นำเครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์ทำลายป่า เช่น มีด ขวาน เลื่อย เข้ามาในป่า
- ข้อ 5 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ประโยชน์จากป่าในด้านการค้า เช่น พืชสมุนไพร กกล้วยไม้ ปรง หรือพันธุ์ไม้หายาก
- ข้อ 6 ห้ามมิให้ผู้ใดเผาป่า หรือทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดไฟป่าโดยเด็ดขาด
- ข้อ 7 คำประกาศต่าง ๆ ที่เห็นชอบโดยคณะกรรมการดำเนินการ ถือเป็นเด็ดขาด ผู้ใดจะละเมิดมิได้

บทลงโทษผู้กระทำความผิด

ผู้ฝ่าฝืน จะถูกลงโทษหรือดำเนินคดี ตามกฎหมาย ตามที่สมควรแก่เหตุ ตามที่คณะกรรมการพิจารณาและเห็นสมควร

ข้อยกเว้น

1. ราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย วาตภัย หรือภัยอื่น ๆ ที่เป็นเหตุสุดวิสัย โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
2. บุรณซ่อมแซมสาธารณประโยชน์ เช่น วัด โรงเรียน ศาลากลางบ้าน ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

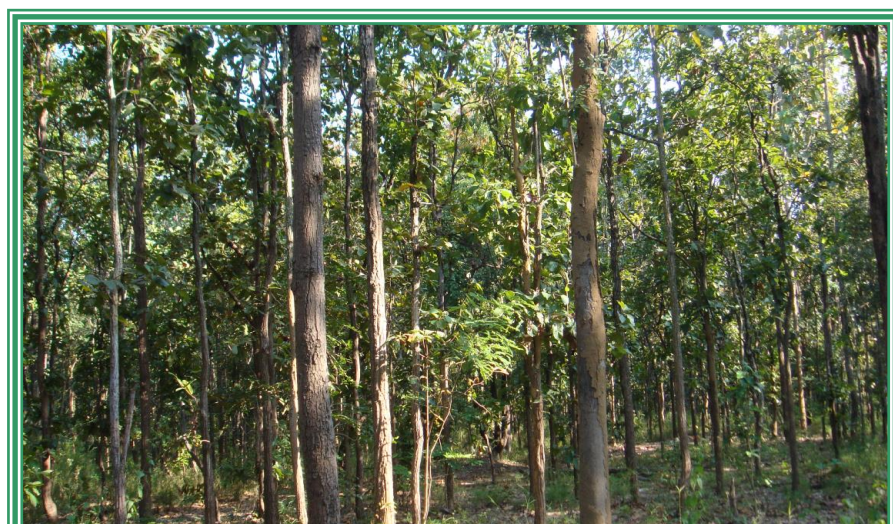

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมป่าชุมชน

สภาพป่าชุมชนตำบลหนองบุญนาในปัจจุบัน

ภาพกิจกรรมป่าชุมชน

กิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ

ภาพกิจกรรมป่าชุมชน

การดูแลและเฝ้าระมัดระวังป่า

ยึดไม้แห้งที่ป่าทำเลหนองบุญนา
(9 ต.ค.51)

คำขวัญป่าชุมชนตำบลหนองบุญนา

หนองบุญนากจะรุ่งเรือง
บ้านเมืองจะสดใส
พวกเราร่วมมือรักษาป่า

ธงพิทักษ์ป่า

ช้าง ๑ ตัว

ได้รับพระราชทาน

จากสมเด็จพระบรมราชินีนาถ

ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์

จ. สกลนคร

เมื่อปี 2539

ป่าชุมชน

ตำบลหนองบุญมาก

อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

โดย คณะกรรมการป่าชุมชนตำบลหนองบุญนา
อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา